

І.Б. Чернікова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.О. Кирильсва, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Д.Д. Кирильсва, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

НАПРЯМИ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Прагнення України до світового економічного простору зумовило необхідність в підприємствах торгівлі визначення нових загальних соціально-економічних орієнтирів майбутнього розвитку, втілення яких потребує організації управлінського обліку, зокрема, фінансових результатів. Формування та облік фінансових результатів в управлінського обліку, слід починати з раціонально побудованої організації, яка повинна бути спрямована на виявлення змін внутрішнього та зовнішнього середовища з швидким реагуванням на них.

Організація управлінського обліку фінансових результатів в підприємствах торгівлі залежить її завдань, до яких відносять: забезпечення керівників необхідною обліковою інформацією про доходи, витрати та результати діяльності за аналітичними ознаками; організація обліку за центрами відповідальності; пошук варіантів оптимізації витрат для більш відчутного зростання прибутку; здійснення контролю над формуванням фінансового результату за асортиментними групами товарів, структурними підрозділами; планування й контроль виконання бюджету як окремими центрами, так і підприємством в цілому.

Вважаємо, що на організацію управлінського обліку фінансових результатів впливає, перш за все, діюча нормативна-законодавча база та розроблені внутрішні облікові регламенти, зокрема, облікова політика.

Сьогодні є необхідність враховувати направленість облікової політики на задоволення інформаційних потреб не тільки зовнішніх користувачів, а й внутрішніх, тобто обґрунтовувати управлінський характер облікової політики. За для цього пропонуємо посилити інформативність Положення про облікову політику в розрізі фінансових результатів для цілей управління. Задля цього пропонуємо в обліковій політиці виділяти і розкривати сутність не тільки традиційних розділів (організаційний, методичний, технологічний), але й включити окремим розділом «Управлінський облік фінансових результатів», а для реалізації його в практичній діяльності

торговельних підприємств слід створити службу (центр) управління прибутком та призначити відповідальних осіб за організацію управлінського обліку, до функціональних обов'язків яких будуть включати - впровадження та організацію системи управлінського обліку; координацію й корегування функціонування системи управлінського обліку; забезпечення постійної взаємодії й діалогу між структурними підрозділами й фахівцями; забезпечення вертикальної погодженості дій. В управлінському розділі Положення, що розкриває управлінські аспекти організації обліку фінансових результатів, необхідно виділяти наступні елементи: критерій визнання витрат та доходів; перелік статей витрат (з розподілом на умовно-постійні та умовно-змінні); Робочий план рахунків (з необхідними для прийняття рішень синтетичними та аналітичними рахунками); графік документообороту; систему обліку витрат; формати управлінських внутрішніх звітів; центри відповідальності; організація процесу бюджетування; трансфертне ціноутворення; перелік відповідальних осіб та їх функціональні обов'язки; програмне забезпечення для обліку фінансових результатів.

Перші два елементи облікової політики притаманні як фінансовому, так і управлінському обліку. Вважаємо, що облік фінансових результатів слід організовувати при застосуванні Робочого плану рахунків з врахуванням потреб системи фінансового обліку (для складання Звіту про фінансові результати) та управлінського обліку (для складання внутрішніх звітів для прийняття рішень). Інформація управлінського обліку про витрати, доходи, прибутки (збитки) за асортиментними групами, каналами реалізації, центрами відповідальності повинна мати закритий доступ. Для ведення управлінського обліку фінансових результатів виникає необхідність складання первинних документів як традиційних, так і самостійно розроблених на підприємстві. З метою своєчасного отримання документу користувачами облікової інформації доцільно складати графік документообороту. До облікової політики повинні додаватися формати управлінських звітів з визначенням періоду їх складання, враховуючи специфіку діяльності торговельного підприємства та потреби керівників в отриманні інформації.

Таким чином, раціонально побудована система управлінського обліку фінансових результатів забезпечить управлінців інформацією для прийняття економічних рішень в рамках своєї компетенції.